

Maantieto

Laaja-alainen osaaminen maantiedossa vuosiluokilla 7 -9

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan ilmaisemaan ajatuksiaan maantieteellisesti syy- seuraussuhteita pohtien. Oppilaalla on aktiivinen ja tutkiva rooli oppimisprosessissa: hän ottaa vastuuta, asettaa tavoitteita, osallistuu opiskelunsa suunnitteluun, oman työskentelynsä arviointiin sekä harjoittelee arvioimaan taitojaan realistisesti. Hän opiskelee erilaisissa ryhmissä. Oppilasta kannustetaan lukemaan, kuuntelemaan ja tulkitsemaan tekstiä, karttoja ja kuvaa. Häntä kannustetaan ottamaan kantaa ja pohtimaan ihmisoikeudellisia näkökulmia.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Maantieto tarjoaa mahdollisuuksia tutustua erilaisiin kulttuureihin niin Suomessa kuin koko maailmassa. Maantieto vahvistaa oppilaan suhdetta ja arvostusta omaan lähiympäristöön ja lisää ymmärrystä omiin juuriin ja taustaan (uskonto, kieli, kulttuuri). Samalla oppilaan empatiakyky kehittyy.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Maantieto ohjaa oppilasta hyödyntämään opittuja taitoja koulun ulkopuolella: kartanlukutaito, paikkatietojärjestelmät ja niiden sovellukset arjessa (liikkuminen, liikenne). Kestävän elämäntavan mukaiset valinnat ja toimintatavat tulevat oppilaille tutuiksi maantiedon tunneilla.

L4 Monilukutaito

Maantiedossa seurataan ajankohtaisia uutisia ympäri maailmaa ja opetellaan lähdekriittisyyttä. Monilukutaito on keskeisessä asemassa maantiedon opiskelussa. Oppilas hankkii, yhdistää, muokkaa, tuottaa ja arvioi erilaista maantieteellistä tietoa. Oppilas harjaantuu arvioimaan hakemansa tiedon luotettavuutta ja osaa käyttää monenlaisia lähteitä.

L5 Tieto- ja viestintätekniikka

Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään sekä geomediataitojen opiskeluun että maantieteellisten tietojen havainnollistamiseen. Oppilasta ohjataan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tuotostensa laatimisessa tarkoituksenmukaisella tavalla. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen tarjoaa mahdollisuuden verkostoitumiseen, yhdessä tekemiseen ja vuorovaikutukseen niin luokahuoneessa, eri koulujen kesken Suomessa kuin kansainvälisestikin. Oppilas tutustuu maantieteellisiin verkkopalveluihin kuten paikkatieto- ja kuvanpiirto- sekä taulukkolaskentaohjelmiin opiskellessaan ja esittäessään maantieteellistä tietoa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaalla on myönteinen asenne maantietoa kohtaan. Oppilasta kannustetaan täsmällisyyteen ja työvälineistä huolehtimiseen sekä joustavuuteen että luovuuteen. Hän ottaa vastuuta omasta opiskelustaan ja ryhmätoiminnasta sekä osallistuu projektityöskentelyyn. Oppilas harjoittelee verkostoitumista ja sosiaalisia taitoja kuten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

L7 Osallistuminen ja vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta tuetaan ilmaisemaan rohkeasti oma mielipide ja tulkinta sekä kuuntelemaan muiden mielipiteitä ja päätelmiä. Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa ja oppimisympäristönsä suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Maantiedon opiskelussa luodaan edellytyksiä kiinnostukselle yhteiskunnallisiin asioihin ja vaikuttamiseen. Oppilas soveltaa maantietoa ympäröivässä yhteiskunnassa. Maantieto antaa eväitä aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiseen sekä empatiakyvyn kehittymiseen sekä kestävän tulevaisuuden rakentamiseen.

7. vuosiluokka

Opetuksen tavoitteet

Maantieteelliset tiedot

Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimityksen.

Oppilas omaksuu perustietoja eri maanosista.

Oppilas ymmärtää luonnonmaantiedon keskeisiä syy-seuraussuhteita.

Oppilas selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun.

Oppilas hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden.

Oppilas tunnistaa ja kuvailee luonnonmaisemia maapallolla sekä tuo esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

Oppimistaidot

Oppilas tulkitsee ja laatii erilaisia karttoja, diagrammeja ja muita maantieteellisiä malleja.

Oppilas käyttää kuvia sekä muuta geomedialla.

Oppilas innostuu seuraamaan uutisia maailman tapahtumista ja kykenee sijoittamaan tapahtumat kartalle.

Oppilas mittaa sekä jana- että suhdelukumittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla.

Oppilas esittää maantieteellistä tietoa sekä suullisesti että tieto- ja viestintätekniikka hyväksi käyttäen.

Oppilas toimii ryhmän jäsenenä ja arvioi omaa toimintaansa ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Maapallon karttakuva ja alueet

tutustutaan erilaisiin karttaprojektioihin

erilaisten karttojen tulkinta ja käyttö (pinnanmuotokartta, maastokartta ja teemakartat)

etäisyydet kartalla (jana- ja suhdeluku)

keskeinen luonnonmaantieteellinen nimitys

Maapallon kehät

kivikehä

sisä- ja ulkosyntyisten tekijöiden vaikutus pinnanmuotoihin

kiviaineksen kierto

vesikehä

vedenkierto

ilmakehä

eliökehä

Elämän perusedellytykset maapallolla

Miksi juuri maapallolla on elämää?

Elämään vaikuttavat planetaariset ilmiöt

vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi

auringon säteilyn jakautuminen maapallolle

Maapallon vyöhykkeisyys

säteilyvyöhykkeet (vertaa vuodenaikojen vaihtelu)

lämpövyöhykkeet

ilmastoon vaikuttavat tekijät ja ilmastoalueita

ilmaston vaikutus kasvillisuuteen

8. vuosiluokka

Opetuksen tavoitteet

Maantieteelliset tiedot

Oppilaan maailmankarttakuva vahvistuu.
Oppilas omaksuu perustietoja eri maanosista.
Oppilas esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtii vastauksia niihin.
Oppilas kertoo esimerkein miksi ja miten ihmisten elinolot vaihtelevat eri puolilla maapalloa.
Oppilas ymmärtää, kuinka luonnonmaantieteelliset tekijät vaikuttavat ihmistoimintaan eri puolilla maailmaa.

Oppimistaidot

Oppilas tulkitsee ja laatii erilaisia karttoja, diagrammeja ja muita maantieteellisiä malleja.
Oppilaan taidot käyttää kuvia sekä muuta geomediala kehittävät.
Oppilas seuraa uutisia maailman tapahtumista ja sijoittaa tapahtumat kartalle sekä selittää tapahtumien taustoja.
Oppilas esittää maantieteellistä tietoa sekä suullisesti että tieto- ja viestintätekniikka hyväksi käyttäen.
Oppilas ymmärtää erilaisuutta ja erilaisia alueellisia identiteettejä.
Oppilas toimii ryhmän jäsenenä ja arvioi omaa toimintaansa ryhmässä.

Opetuksen sisällöt

Aluemaantiede

keskeisten alueiden, valtioiden ja kaupunkien sijainti

Väestömaantiede

väestön kasvun tarkastelu maanosittain
väestöpyramidi ja niiden tulkinta
kansat, kielet, kulttuurit
muuttoliikkeet ja niiden taustalla olevat syyt

Hyvän elämän edellytykset

elinkeinot ja niiden harjoittamiseen vaikuttavat tekijät
asutuksen sijoittuminen ja siihen vaikuttavat tekijät
eriarvoinen maailma
ihmisoikeudet

9. vuosiluokka

Opetuksen tavoitteet

Maantieteelliset tiedot

Oppilas hahmottaa maailmaa eri aluetasoilla: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailmaa.
Oppilas esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtii vastauksia niihin.
Oppilas toimii projektissa, jossa yhdessä muiden kanssa vaikutetaan lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen.

Oppimistaidot

Oppilas tekee maantieteellisen tutkimuksen lähiympäristöstä.
Oppilas tulkitsee ja laatii erilaisia karttoja, diagrammeja ja muita maantieteellisiä malleja.

Oppilaan taidot käyttää kuvia sekä muuta geomediala kehittävät: tutkimustulosten havainnollistaminen ja esittäminen geomedian avulla.

Oppilaan kartankäyttötaidot kehittyvät: jana- ja suhdelukumittakaava ja kartan suuntaaminen todellisuuden mukaisesti.

Oppilas esittää mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.

Oppilas innostuu seuraamaan uutisia Suomen ja lähialueiden tapahtumista.

Oppilas toimii ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Suomen luonnonolot

maisemat

jääkauden maisemaan jättämät merkit

maisema-alueet

tutustuminen peruskarttaan

ilmasto ja sää

sääkartta ja sen tulkinta

Alueellinen identiteetti

Pääkaupunkiseutu

alueen erityispiirteet

kaupunkikeskittymät vs. maaseutu

luonnonmaisemat, kulttuurimaisemat

alueen palvelurakenne ja sen sijoittumiseen vaikuttavat tekijät

elinkeinot

liikenne

maankäyttö ja sen suunnittelu

muuttoliikkeet, kotiseudun merkitys

tulevaisuus (miten voidaan vaikuttaa)